

Nr 447.

Av herr **Mattsson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 232, angående vissa åtgärder för förstärkande av den personella försvarsberedskapen.*

I proposition nr 232 angående stärkande av den personella försvarsberedskapen har vid innevarande riksdag föreslagits bl. a. viss utökning av arméns linjekontingent, utökning av den nuvarande tjänstgöringstiden för vissa av flottans värnpliktiga, samt införande av skyldighet för värnpliktiga, uttagna till linjetjänst vid hären eller tillhörande ersättningsreserven, att under fredstid, om och i den mån så förordnas, före utgången av fjärde året efter inskrivningsåret fullgöra en beredskapsövning om högst 30 dagar.

Detta innebär givetvis en ökning av de värnpliktigas personliga uppoffringar för riksförsvaret. Det är emellertid varken för den enskilde eller ur samhällets synpunkt likgiltigt, vilken tid på året som inkallelserna till värnpliktsövningar ske. I stort sett kan man säga att för landsbygdens del, eventuellt med undantag av skogsbygden, är det att föredraga att de unga utkallas under vintermånaderna. Då är tillgången på arbetstillfällen och behovet av arbetskraft exempelvis inom jordbruket icke lika stor som under sommaren. Även ur andra synpunkter förefaller denna tid lämpligare. I trakter med tillgång till skogsarbete i större utsträckning under vintern äro förhållandena givetvis annorlunda. Det har sagts att ur utbildningssynpunkt inkallelse under den kallare årstiden är mindre lämplig med hänsyn till ökad sjukdomsfrekvens bland de värnpliktiga. Detta är givetvis i många fall riktigt. Frågan om ömtålighet är emellertid en personlig sak, och som regel torde det kunna sägas att landsbygdens ungdom är av utarbetet mera härdad än städernas.

Då det emellertid i mångt och mycket beror på omständigheterna vilken tidpunkt på året som kan passa bäst för inkallelse till värnpliktstjänst är det av betydelse att i de enskilda fallen hänsyn i möjlig mån tages till det personligen önskvärda. Klart är givetvis att försvarets behov och nödvändigheten av att en effektiv utbildning möjliggöres är av avgörande betydelse, men inom ramen av vad som kan vara förenligt härmed bör största möjliga hänsyn tagas till de värnpliktigas och till hemmens intressen.

Frågan om sommar- eller vinterutbildning har förut ofta nog upptagits till behandling. I viss mån tages redan nu vid inskrivningsförrättningarna hänsyn till den enskildes önskemål angående utbildningen. När nu ökade offer av den enskilde i många fall utkrävas synes det åter vara motiverat att påkalla uppmärksamhet åt de olika synpunkter, som kunna anföras.

I anslutning till anförda synpunkter hemställas,

att riksdagen ville i samband med behandlingen av förslagen om ökade personliga uppoffringar för ungdomen upptaga till prövning lämpligheten av vidgad valfrihet för den värnpliktige att fullgöra värnpliktstjänst å för honom lämplig årstid under beaktande av att försvarets krav icke åsidosättes.

Stockholm den 18 april 1939.

Victor J. Mattsson.
